

TỰ TRÀO

(*Luôn nhớ ba mạ, anh Thọ, Chi. Thương tặng anh chị em Phạm Gia*)

Lúc mới 3-4 tuổi, buổi sáng, bà Năm cùng với mấy đứa em quây quần bên ông cụ thân sinh. Ông cụ ngắm cô con gái đang gói đầu trên đùi mình, gật gù:

-Mắt to, có lúm đồng tiền, chỉ cái hơi đen.

Ông cụ là nhà thơ nên sự quan sát tinh tế ít sai. Nước da anh em trong nhà có màu

cà phê sữa nhưng bà Năm nhiều cà phê hơn. Bà thắc mắc:

-Ngày xưa mạ ăn cái chi mà để Năm đen vậy.

Bà thường xưng tên với ba mạ từ nhỏ:

-Thì cũng bình thường thôi. Mạ nhớ buổi sáng ăn gói xôi rồi đi bán ở chợ Dalat. Đến trưa, chưa kịp về thì đau bụng nên lên thẳng bệnh viện sinh con.

Bà Ba cười:

-Chắc mạ ăn xôi đậu đen.

Ông Tư tinh quái:

-Tại mạ mới từ Huế lên Dalat thấy mấy ông Thượng ở trong huyện Mọi, nhìn hoài nên Năm đen giống y.

Từ đó, mỗi khi có chuyện cà khịa với bà Năm. Ông Tư la to:

-Năm là con ông Cà Ré (tên ông người dân tộc Tây Nguyên, mạ thường nhờ đến phát quang cây quỳ quanh nhà)

-Năm là con ông Sihanouk (quốc vương nước Cambodia có nước da chắt ngang với vua Ấn Độ).

Bà Năm vừa khóc vừa rượt theo đến khi thím Hai, người vú già, can ngăn mới thôi. Ông Tư lớn lên không còn trêu gheo em thì bà Năm được các bạn đồng lớp gọi Công Chúa Hột Mít Lùi: *Công Chúa bởi câu chuyện của công chúa Bokassa của tổng thống Trung Phi mới được tìm ra; chỉ 3 từ Hột Mít Lùi*

nhưng tả chân dung của bà Năm đúng như in: lùn, mập và đen. Tới giờ này, bà vẫn thán phục cô bạn thông minh nghĩ ra tên đó.

Biệt danh này theo bà suốt những năm ở bậc trung học. Năm thi tú tài, khi học luyện thi chung với học sinh Trần Hưng Đạo ở trường Văn Học, bà thường nghe giọng Bắc tinh nghịch của ông Tư Cây réo đằng sau:

-Hột Mít Lùi.

Bà Năm thấy vui, không cho đó là sự trêu chọc ác ý:

-Tui gồ mun nên không sợ gì mun.

Tính lạc quan của bà khiến mọi người nhớ đến cái lúm đồng tiền và đôi mắt như biết nói giống mẹ của bà hơn là nước da ngăm đen. Bà tin điều này bởi có lần ông Năm chờ ngoài cổng trường đón bà đi dạy về, lần đầu ông gặp vợ thầy Hiệu trưởng mới từ Huế vô, ông gật gù:

-Bữa nay, tui mới thấy có người đen hơn bà.

Té ra bà Năm thuộc dạng hiếm có nên khó quên.

Một lần, bà đi bộ đến trường, bên kia đường có người xăm xăm băng qua không nhìn xe:

-Em chào cô.

Bà Năm cười. Anh học trò này chắc học lâu lắm:

-Cô không nhận ra em.

-Ừ! Thì cô chỉ già đi, chứ em từ một đứa trẻ con nhỏ xíu giờ lớn như vậy thì sao nhận ra được.

Anh học trò tần ngần:

-Cô không thay đổi mấy. Cô vẫn đen như xưa.

Bà Năm cười với bạn:

-Nghe nó nói nhớ mình, chưa kịp mừng; ai dè nó phán câu nghe xanh rờn.

Có hồi, bà Năm đang dạy, trong lớp gần 50 em học sinh yên lặng làm bài. Bên ngoài, bỗng dưng có một học sinh cũ đứng trước cửa sổ, nhìn vào chỗ em

gái đang ngồi học, chỉ chỗ cười nói. Học sinh bị phân tâm, nhìn ngang nhìn ngửa. Bà Năm bước ra ngoài:

-Em đi về cho mấy đứa học.

Anh học trò lì lợm giả vờ không nghe. Bà Năm quay vào lớp dọa:

-Em ra nói anh em về, nếu không thì em xách cặp về luôn đi.

Cô học sinh nhỏ bước ra, mếu máo gây sự với anh. Anh học trò cá biệt trước khi đi, nhìn bà Năm nói to:

-Đen mà cũng lói.

Ra chơi, bà Năm vào văn phòng khiến cả hội đồng nhà trường bật cười:

-Ai tìm giùm tui có văn bản nào kêu đen không được làm phách không.

Gần 20 năm sau, anh chàng xăm trổ dẫn theo một cậu bé tìm tới:

-Cô còn đi dạy thì cho con gởi thằng Cu.

À! Bà Năm lợi hại thiệt, đại ca tìm người trị được mình để nhờ dạy con.

Mới đây, bà gặp lại một học sinh giờ là cô giáo cấp 3 của ngôi trường điểm ở Tân Bình:

-Khi lên lớp 6, có bài tập làm văn: hãy tả thầy cô giáo mà em nhớ nhất. Cả lớp đều tả cô.

Bà Năm cười vui vì tình cảm của học sinh dành cho mình nhưng nhắm mắt bà cũng biết bài văn học trò lớp 5 ngày xưa làm: cô trạc tuổi mẹ em nhưng già hơn nhiều. Dáng cô không cao, hơi mập. Cô có khuôn mặt tròn, đôi mắt to, miệng hay cười để lộ lúm đồng tiền và làn da ngăm đen tự nhiên ...

12.2.2021

Phạm Mai Hương

